

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๕๖

วันที่ ๒๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง { นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ผู้ร้อง
นายวิรัตน์ กัลยาศิริ ที่ ๑ และพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยการสนับสนุนของผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๖ (เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๖) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ว่า ประธานรัฐสภา กับพวก รวม ๓๑๐ คน ได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๒๔๑ และยกเลิกมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔ เป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ นั้น ผู้ร้องเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญดังกล่าว รัฐสภาได้ดำเนินการโดยวิธีการ

- ๒ -

ซึ่งเป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว โดยได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๑) และญัตติดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ แต่อย่างไรก็ดี การเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรานั้น เป็นไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๘ - ๒๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ไว้ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำสั่งที่ ๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ว่าต้องทำเป็นญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมมิใช่ทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ โดยไม่ได้บัญญัติให้นำรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการตราพระราชบัญญัติมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรวินิจฉัยมาใช้บังคับ

การกล่าวอ้างดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ ภายใต้อาณัติและมอบหมายจากผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงหรือมูลกรณีตามเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นการกล่าวอ้างว่าใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง เพื่อต้องการให้มีสมาชิกวุฒิสภามาจากการสรรหาหรือมาจากการเลือกตั้งจากภาควิชาชีพต่าง ๆ โดยจะอาศัยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพื่อล้มล้างกระบวนการทางนิติบัญญัติทั้งที่ไม่มีกรณีที่จะกระทำได้ เพราะกระบวนการที่จะได้มาซึ่งรูปแบบของสมาชิกวุฒิสภานั้น ผู้ถูกร้องประสงค์นั้น จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจของรัฐสภาเท่านั้น มิใช่ให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว การใช้สิทธิของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่มีมูลกรณีหรือข้อเท็จจริงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดี เป็นเพียงการคาดการณ์ไปเองโดยการอ้างสิทธิและเสรีภาพร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘ - ๒๒/๒๕๕๕ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๕๔ อีกด้วย จึงเห็นว่า การยื่นคำร้องดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง

- ๓ -

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) วินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ เลิกการกระทำดังกล่าว

(๒) ทำการไต่สวน โดยเรียกพยานหลักฐานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
จากรัฐสภามาประกอบการพิจารณา

(๓) มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสาม

(๔) เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ และกรรมการบริหารพรรค
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสี่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตาม
รัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตาม
รัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทาง
ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใด
กระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบ
ข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยการสนับสนุนของ
ผู้ถูกร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ว่า
ประธานรัฐสภา กับพวก รวม ๓๑๐ คน กระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ
โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ อันเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพ
เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง เมื่อทราบและเห็นว่ามี
การกระทำฝ่าฝืนข้อห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบและ

- ๔ -

วินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนั้น ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติไว้ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้องที่ ๑ แล้วเห็นว่ามิมีมูลกรณีที่พอรับฟังในเบื้องต้น จึงรับไว้พิจารณาวินิจฉัย การกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงไม่มีมูลกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง กรณีจึงยังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อนึ่ง นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เห็นว่า เมื่อพิจารณาจากลายลักษณ์อักษร และเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ แล้ว รัฐธรรมนูญมุ่งประสงค์ให้เฉพาะ อัยการสูงสุดเท่านั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ผู้ทราบการกระทำดังกล่าว จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

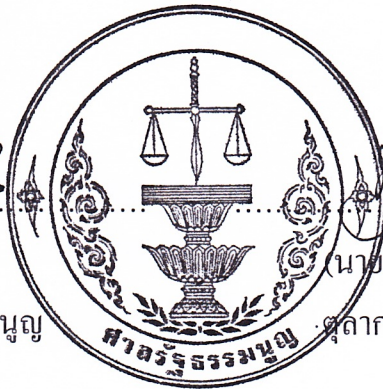
- ๕ -

(คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๕๖)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล เอกอูร์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนรกิจ มาประสิทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ